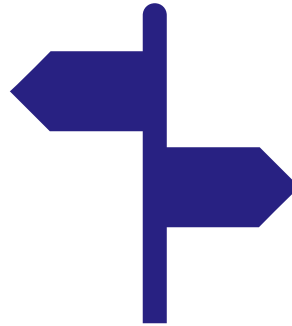

Keuzes kantelmoment bestemmingsplannen

Versie 1.0, 23 maart 2021

Document:	Keuzes kantelmoment bestemmingsplannen Waalwijk Omgevingswet-proof
Auteur:	Pascal Schreppers (PS)
Goedgekeurd door:	[Bevoegd gezag] d.d.

Datum	Versie	Auteur	Omschrijving van de aanpassing
23-03-2021	1.0	PS	Basisversie op basis van plan van aanpak en deelprojectplannen, concept voor stuurgroep

Inhoudsopgave

1. Waarom keuzes nodig?	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel.....	4
1.3 Kader.....	4
1.4 Context	4
1.5 Leeswijzer	6
2. Hoe kiezen we?	7
2.1 Processtappen en uitgangspunten.....	7
2.2 Overwegingen	9
2.3 Effecten.....	10
3. Wat kiezen we?	13
3.1 Keuze	13
3.2 Vervolg	13

1. Waarom keuzes nodig?

1.1 Aanleiding

We gaan verhuizen! Niet letterlijk maar wel figuurlijk vanwege de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2022. Als gemeente Waalwijk zijn we daarom een project gestart zodat ons huis op tijd 'Omgevingswet-proof' is. Als gemeente moeten we vele keuzes maken hoe we de letter en geest van deze wet gaan invoeren.

Dit document gaat over de keuzes die in het kader van de Omgevingswet nodig zijn ten aanzien van bestemmingsplannen in de overgangsfase naar het tijdelijke omgevingsplan in de periode voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Oftewel het kantelmoment voor bestemmingsplannen.

1.2 Doel

Doel van dit document is keuzes te maken over het kantelmoment waarop wij initiatiefnemers moeten aanraden geen aanvragen tot herziening van het bestemmingsplan meer in te dienen omdat wij redelijkerwijs niet meer kunnen garanderen dat een ontwerpbestemmingsplan tijdig (voor 1 januari 2022) ter inzage kan worden gelegd.

1.3 Kader

De keuzes in dit document zijn gebaseerd op het 'Plan van aanpak Waalwijk Omgevingswet-proof, versie 1.0.1' en de daaruit volgende uitwerking in het document 'Deelprojectplannen Waalwijk Omgevingswet-proof, versie 1.1'.

1.4 Context

Hierna is de context uitgelegd door de situatie van nu te vergelijken met de situatie straks als de Omgevingswet in werking is getreden. Daaruit blijkt waarom keuzes nodig zijn voor het behandelen van initiatieven tijdens de overgangsfase. Onder overgangsfase verstaan we in dit advies de periode tot aan inwerkingtreding van de Omgevingswet op 01-01-2022.

Nu

Er zijn altijd initiatieven, die niet passen in het bestaande juridisch-planologisch kader voor een gebied en waar de college en raad wel graag medewerking aan willen verlenen.

In de huidige situatie kan aan deze initiatieven met een aantal verschillende juridische procedures, afhankelijk van de aard en omvang van het planinitiatief, medewerking worden verleend¹.

Voor de scope van dit advies gaan wij er van uit dat deze initiatieven worden gerealiseerd via:

1. een wijziging van het bestemmingsplan; of
2. een omgevingsvergunning met buitenplanse afwijking.

Straks

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet staan er voor de gemeente twee routes open om initiatieven die strijdig zijn met het bestaande juridisch regime mogelijk te maken:

1. wijzigen van het omgevingsplan; of
2. afwijken van het omgevingsplan met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (hierna: buitenplanse opa).

Overgangsrecht

Nieuwe wetgeving gaat in de regel gepaard met een overgangsrecht voor lopende procedures. Ook in de 'Invoeringswet Omgevingswet' is dit overgangsrecht geregeld.

1. Aanvragen voor bestemmingsplanwijziging

De Omgevingswet zegt, dat bestemmingsplannen die vóór inwerkingtreding van de wet als ontwerp ter inzage worden gelegd, nog volgens het oude regime worden afgehandeld. Plannen die niet meer van tevoren ter inzage kunnen worden gelegd, moeten opgebouwd worden als een wijziging van het omgevingsplan (artikel 4.4 Invoeringswet).

Vanaf het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, kennen we geen bestemmingsplannen meer, maar alleen één omgevingsplan.

2. Aanvragen omgevingsvergunning

Bij een beschikking op een aanvraag omgevingsvergunning wordt de dag waarop de aanvraag is ingediend als 'kantelmoment' gehanteerd. Dit betekent dat als de aanvraag is ingediend voordat de Omgevingswet in werking is getreden, het besluit wordt voorbereid en vastgesteld op basis van het 'oude' recht (artikel 4.3 Invoeringswet). Voor aanvragen die op of na 1 januari 2022 worden ingediend, geldt de Omgevingswet.

Een organisatie heeft, gemiddeld genomen, minimaal een half jaar nodig om een bestemmingsplan op te stellen en ter inzage te leggen.

Dat betekent dat we enige tijd vóór inwerkingtreding van de wet gaan stoppen met het in behandeling nemen van bestemmingsplannen en partijen gaan adviseren om voor ontwikkelingen die niet passen in het bestaande planologische regime of een aanvraag

¹ Binnen de categorie initiatieven die niet passen binnen het bestemmingsplan zijn de volgende subcategorieën te onderscheiden:

1. Initiatieven die in de huidige situatie door middel van een binnenplanse afwijking kunnen worden vergund (op grond van art. 2.12, eerste lid, onder a, sub 1, Wabo);
2. Initiatieven die in de huidige situatie door middel van een kleine buitenplanse afwijking kunnen worden vergund (op grond van art. 2.12, eerste lid, onder a, sub 2, Wabo);
3. Initiatieven die in de huidige situatie door middel van een grote buitenplanse afwijking kunnen worden vergund;
4. Initiatieven waar in de huidige situatie door middel van een uitwerkingsplan of wijzigingsplan aan kan worden meegewerkt;
5. Initiatieven waar in de huidige situatie door middel van een herziening van het bestemmingsplan aan kan worden meegewerkt.

omgevingsvergunning of vergunning of wijziging van een omgevingsplan op basis van de nieuwe Omgevingswet in te dienen.

Over het kiezen van dit kantelmoment gaat dit advies.

1.5 Leeswijzer

In dit eerste hoofdstuk is opgenomen waarom er keuzes nodig zijn voor dit onderwerp. Het tweede hoofdstuk bevat hoe we de keuzes onderbouwen via een aantal uitgangspunten, opties, effecten. Tot slot is in het derde hoofdstuk opgenomen wat we kiezen en geven we een doorkijk naar wat te doen in het vervolg.

2. Hoe kiezen we?

2.1 Processtappen en uitgangspunten

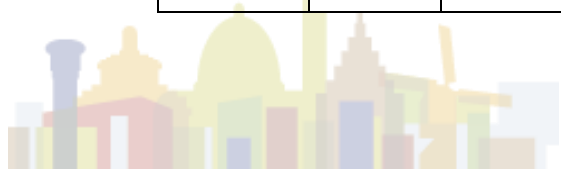
Om het kantelmoment te onderbouwen is de bestemmingsplanprocedure en alle processtappen die we in Waalwijk daarvoor moeten doorlopen in onderstaande planning uiteengezet.

De planning gaat er van uit dat uiterlijk in week 50 een ontwerpbestemmingsplan ter inzage kan worden gelegd. Van daaruit is teruggerekend en zijn alle noodzakelijke processtappen met weeknummers en belangrijke data in beeld gebracht.

Tabel 2.1

Bp =bestemmingsplan, wvo = wettelijk vooroverleg

Week nr.	Datum	Processtappen voorbereiden ontwerp BP	Opmerking
1 2022			Kerstvakantie (geen college)
52 Dec			Kerstvakantie 25 dec t/m 9 jan Week 52 t/m 1
51 Dec			
50 Dec	14 en 15 dec	Kennisgeving + ter inzagelegging ontwerp bp	Laatste collegevergadering 2021
49 Dec	7 dec	Collegebesluit inzake gevolgd inspraak en start procedure ontwerp bp	
48 Dec	2 dec	POHO over inspraak, wvo en ontwerp bp	
47 Nov		Opstellen collegeadvies	
46 Nov		Verwerken inspraakreacties wvo/aanpassen ontwerp bp	
45 Nov		Verwerken inspraakreacties wvo/aanpassen ontwerp bp	
44 Nov		Verwerken inspraakreacties wvo/aanpassen ontwerp bp	Evt. één week extra voor post
43 Okt		Verwerken inspraakreacties wvo/aanpassen ontwerp bp	Evt. één week extra voor post
42 Okt		Inspraak eindigt op 20 okt	
41 Okt		Inspraak	
40 Okt		Inspraak	
39 Sept	29, 30 sept	Inspraak	
38 Sept		Inspraak	

37 Sept	16 sept	Inspraak	
36 Sept	8,9 sept	Publicatie en start inspraak en wvo termijn van 6 weken	
35 Sept		Aanleveren publicaties	Zomervakantie 24 juli t/m 5 sep Week 30 t/m 35
34 Aug			Zomervakantie
33 Aug			Zomervakantie
32 Aug			Zomervakantie
31 Aug			Zomervakantie
30 Jul		Beoordelen concept voorontwerp bp	Zomervakantie Tijdens zomervakantie kunnen indien noodzakelijk aanpassingen uit 2 ^e beoordelingsronde verwerkt worden
29 Jul	20 jul	Collegebesluit inzake instemmen voorontwerp bp en procedure inspraak en wvo Instemmen met raadsinformatiebrief over te volgen inspraakprocedure van 6 weken	Op basis van Inspraakverordening geldt in principe 3.4 Awb. De hoofdlijn is een inspraaktermijn van 6 weken. De Inspraak verordening geeft college de mogelijkheid hiervan af te wijken.
28 Jul	15 juli	POHO over college- en raadsinformatiebrief inspraak, wvo, voorontwerp bp Beoordelen concept voorontwerp bp	
27 Jul		Opstellen college- en raadsinformatiebrief inspraak, wvo, voorontwerp bp Aanpassen concept voorontwerp bp	
26 Jun		Aanpassen concept voorontwerp bp	
25 Jun		Beoordelen concept voorontwerp bp	
24 jun		Beoordelen concept voorontwerp bp	
23 jun		Beoordelen concept voorontwerp bp	
22 jun	1 jun	Ontvangst concept voorontwerp bp	
			Beleidsmatige afstemming via ARI of anderszins interne afstemming

2.2 Overwegingen

De planning in tabel 2.1 geeft aanleiding tot de volgende overwegingen:

1. Belangrijke processtappen zijn in oranje weergegeven:
 - Week 50 is de uiterste week waarin een ontwerp bestemmingsplanprocedure gestart kan worden.
 - Week 29 is de uiterste week waarin een collegebesluit genomen kan worden over de start van een bestemmingsplanprocedure, de inspraakprocedure en het wettelijk vooroverleg. In de zomervakantie is er namelijk geen voltallig college en kunnen er geen gevoelige besluitvorming plaatsvinden.
 - Week 22 is de uiterste week waarin we een concept voorontwerp in behandeling nemen.
2. De invoering van de Omgevingswet heeft alleen consequenties voor aanvragen om het bestemmingsplan te wijzigen. Initiatiefnemers moeten aanvragen tijdig indienen om ervoor te zorgen dat deze bestemmingsplannen op grond van het huidige recht (Wet ruimtelijke ordening) vastgesteld kunnen worden. Hiermee wordt voorkomen dat ze alsnog moeten worden 'omgebouwd' naar het Omgevingsplan.
3. Een bestemmingsplan is op het moment van indienen nog niet gereed om als ontwerp in procedure te brengen. Het moet eerst beoordeeld worden, waarvoor in de regel meerdere 'correctierondes' nodig zijn. Daarna neemt het college een besluit en kan het plan worden opgestuurd aan de overlegpartners voor het wettelijk vooroverleg en start de inspraak. Tevens wordt de raad hierover geïnformeerd. Pas hierna kan het plan, zo nodig aangepast naar aanleiding van de vooroverlegreacties en de inspraakreacties, als ontwerp ter inzage worden gelegd.

De planning gaat uit van een inspraaktermijn van 6 weken. Dit is de hoofdlijn uit artikel 4, eerste lid, van de Algemene inspraak- en participatieverordening. Het college heeft op basis van het tweede lid van dit artikel de mogelijkheid hiervan af te wijken.
4. Uit de planning in tabel 2.1 valt af te leiden dat er na **1 juni 2021, week 22**, geen nieuwe bestemmingsplanprocedures meer gestart kunnen worden op basis van een voorontwerp bestemmingsplan en een inspraaktermijn van 6 weken.

Deze planning gaat er van uit dat het project vóór week 22 beleidsmatig in het ARI traject is beoordeeld of anderszins beleidsmatig intern is beoordeeld en initiatiefnemer zijn huiswerk heeft gedaan. Hieronder wordt verstaan dat initiatiefnemer alle noodzakelijke milieu planologische onderzoeken in beeld heeft gebracht.

5. Worden concept bestemmingsplannen na 1 juni ingediend dan loopt de initiatiefnemer het risico dat het ontwerp bestemmingsplan niet tijdig, d.w.z. voor 1-1-2022 ter inzage kan worden gelegd en het bestemmingsplan omgebouwd moet worden naar of een omgevingsvergunning of vergunning of wijziging van een omgevingsplan op basis van de nieuwe Omgevingswet.

2.3 Effecten

Geld

Het bepalen van een kantelmoment voor bestemmingsplannen brengt geen extra kosten met zich mee. Voor de initiatiefnemer zijn aan het opstellen van een plan de normale kosten verbonden. Wel is het voor initiatiefnemers van belang om een goede keuze te maken wat voor soort plan en procedure voorbereid wordt. Anders moeten extra kosten gemaakt worden voor het ombouwen van een plan.

Risico's

Bij uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt het kantelmoment anders te liggen en schuift de datum van de bestemmingsplanstop net zoveel door als de invoeringsdatum van de Omgevingswet. Dit kan dus leiden tot extra kosten en tijd voor initiatiefnemers. Dit risico zo goed mogelijk beperken door zo snel mogelijk te communiceren indien de datum van inwerkingtreding uitgesteld wordt.

Organisatie

Het bepalen van een kantelmoment voor bestemmingsplannen zal naar verwachting in de overgangsfase naar de Omgevingswet effect hebben op de benodigde capaciteit voor het begeleiden van planprocedures:

- In de tweede helft van 2021 en eerste helft van 2022 wordt de benodigde capaciteit voor het begeleiden van bestemmingsplannen minder. Daar staat tegenover dat de benodigde capaciteit voor omgevingsplannen in dezelfde periode zal toenemen. Omdat een omgevingsplan een nieuw instrument is zal naar verwachting per saldo meer capaciteit nodig zijn.
- In de tweede helft van 2021 zal het aantal aanvragen om buitenplanse afwijkingsprocedures toenemen omdat vanwege het kantelpunt initiatiefnemers naar verwachting eerder zullen kiezen voor een buitenplanse afwijkingsprocedure dan een omgevingsplan. Omdat deze aanvragen tot en met december ingediend kunnen worden zal dit effect ook in de eerste helft van 2022 merkbaar zijn.

Tijd

Zie voor de processtappen in tijd paragraaf 2.1.

Informatie

Van belang is dat de initiatiefnemer het bestemmingsplan vóór 1 juni 2021 compleet heeft aangeleverd. Hieronder wordt het volgende verstaan:

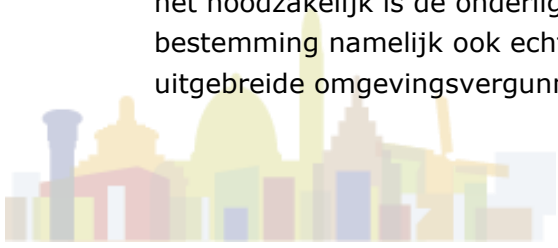
- Een schriftelijk verzoek van initiatiefnemer tot wijziging van het geldende bestemmingsplan;
- Toelichting (voor de inhoud van de toelichting wordt verwezen naar (artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening)
- Regels (conform door gemeente aangeleverde basisregels)
- Verbeelding
- Bijbehorende onderzoeken (alle relevante onderzoek zijn uitgevoerd en bijgevoegd)

In het geval er nog zaken uit bovenstaande lijst ontbreken ontvangt initiatiefnemer op grond van artikel 4.5 Algemene wet bestuursrecht een verzoek om aanvulling. Hierbij krijgt de initiatiefnemer de gelegenheid om de stukken binnen een redelijke termijn (max. 4 weken) aan te vullen. Als dit niet of onvolledig gebeurt, dan kan het verzoek van initiatiefnemer om het bestemmingsplan te wijzigen buiten behandeling worden gelaten.

Wijzen op omgevingsvergunning

Naast het instellen van een bestemmingsplanstop, worden initiatiefnemers gewezen op de mogelijkheid tot het indienen van een omgevingsvergunning (uitgebreide procedure) om ontwikkelingen te realiseren. Hiervoor geldt immers de datum van de aanvraag als peildatum voor het toe te passen recht. Hierbij is echter wel een aantal kanttekeningen te plaatsen:

1. Vanuit juridisch oogpunt zijn er geen gronden om een aanvraag voor een bestemmingsplanwijziging te weigeren, als de aanvrager kiest voor een bestemmingsplan in plaats van een omgevingsvergunning. Dit kan alleen op basis van inhoudelijke argumenten (die in principe ook gelden voor de aanvraag omgevingsvergunning). Wel kunnen initiatiefnemers gewezen worden op de mogelijkheid om een omgevingsvergunning aan te vragen in plaats van een bestemmingsplanwijziging. Daartoe wijzen wij initiatiefnemers op het risico dat hun bestemmingsplan niet tijdig ter inzage gelegd kan worden. Met het gevolg dat de aanvraag daarna, 'omgebouwd' moet worden tot een wijziging van het Omgevingsplan. Zeker in de beginperiode zal daarbij sprake zijn van de nodige kinderziektes. Het is immers een geheel nieuw instrumentarium waar nog geen (echte) ervaring mee is opgedaan in Nederland. Dit zal (verdere) vertraging van het initiatief tot gevolg hebben.
2. Voor één soort ontwikkeling blijft het nodig dat dit via een herziening van het bestemmingsplan dan wel wijziging van het omgevingsplan verloopt, namelijk daar waar het noodzakelijk is de onderliggende bestemming weg te halen. Daarmee wordt de bestemming namelijk ook echt gewijzigd wordt en niet (zoals bij het verlenen van een uitgebreide omgevingsvergunning het geval is) de onderliggende bestemming van kracht

blijft. Voor deze plannen is het aanvragen van een omgevingsvergunning (uitgebreide procedure) dus geen reëel alternatief. Initiatiefnemers worden hier op voorhand over geïnformeerd.

Communicatie

Het is belangrijk dat de gemaakte keuze goed gecommuniceerd wordt richting zowel de interne organisatie als de initiatiefnemers. De informatie en communicatie zal uit de volgende activiteiten bestaan.

1. Informatie via projectleiders

Voor lopende projecten (waarvoor nog geen ruimtelijke procedure gestart is) is het van belang dat de projectleiders de initiatiefnemers zo snel mogelijk informeren over het kantelmoment op het in behandeling nemen van nieuwe bestemmingsplannen. Daarbij wordt, in de gevallen dat dit momenteel een optie is, tevens gewezen op de mogelijkheid om het project via omgevingsvergunning (uitgebreide procedure) te realiseren.

2. Concept-aanvragen

Informatie over het komende kantelmoment voor bestemmingsplannen wordt opgenomen in de beantwoording op concept-aanvragen.

3. Informatie via kcp'ers aan de balie

Klantcontactpersonen worden geïnformeerd over het komende kantelmoment voor bestemmingsplannen en kunnen dit (indien nodig) aan de klant bij de balie (of via een andere vorm van contact) melden.

4. Nieuwsbericht gemeentepagina

Vanuit het programma Omgevingswet wordt in april in het Gemeenteblad een speciaal item over het komende kantelmoment voor bestemmingsplannen geplaatst.

5. Gemeentelijke website

Met het verschijnen van de hiervoor genoemde pagina over de Omgevingswet wordt het bericht over het komende kantelmoment voor bestemmingsplannen ook op de gemeentelijke website geplaatst, (nieuwsbericht en bij specifieke informatie over bestemmingsplannen).

Kwaliteit

Zie de context in paragraaf 1.4 voor redenen om de keuze voor het kantelmoment te maken op basis van de letter van de wet.

Zie de overwegingen in dit hoofdstuk om de keuze voor het kantelmoment te maken op basis van de geest van de wet. Namelijk om de overgang van bestemmingsplannen naar omgevingsplannen zo soepel mogelijk te laten verlopen in het proces van besluitvorming.

3. Wat kiezen we?

3.1 Keuze

Op basis van de geschetste uitgangspunten en overwegingen in hoofdstuk 2 kiezen we het volgende.

Gelet op de voorbereidingstijd van een bestemmingsplan kiezen wij ervoor om naar buiten toe kenbaar te maken dat aanvragen voor bestemmingsplanwijzigingen **vóór 1 juni 2021** moeten worden ingediend, willen deze nog op basis van het huidige recht (Wro) kunnen worden vastgesteld en niet na 1 januari 2022 moeten worden omgebouwd in een wijziging omgevingsplan.

Deze datum is de uitkomst van een hiertoe opgestelde reële planning (tabel 2.1) voor het te doorlopen proces. Hierbij is teruggerekend vanaf de uiterste datum van terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan in december.

Bij het opstellen van de planning is verder rekening gehouden met voorafgaande beleidsinhoudelijke afstemming, inspraak die op basis van de gemeentelijke inspraakverordening is vereist, geen besluitvorming en publicaties in de zomervakantie, afwezigheid van medewerkers tijdens de zomervakantie en de capaciteit die beschikbaar is voor de planbegeleiding.

3.2 Vervolg

Het is heel belangrijk dat de gemaakte keuze goed gecommuniceerd wordt richting zowel de interne organisatie als de initiatiefnemers. Voor de verwachte effecten op de benodigde capaciteit voor het begeleiden van planprocedures nog een nadere afweging maken.

